

کتابشناسی توصیفی آداب و رسوم
کردستان و کرمانشاه

ناهید حبیبی آزاد (ترجمه)

سرشناسه:	حبیبی آزاد، ناهید، ۱۳۳۰-
عنوان و نام پدیدآور:	کتابشناسی توصیفی آداب و رسوم کردستان و کرمانشاه / گردآورنده ناهید حبیبی آزاد (آرش).
مشخصات نشر:	تهران: تالیا، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری:	۲۹۶ ص.
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۶۰۱۷-۴۷-۱
وضعیت فهرست‌نویسی:	فیا
موضوع:	کردستان -- آداب و رسوم و زندگی اجتماعی -- کتابشناسی
موضوع:	کرمانشاه -- آداب و رسوم و زندگی اجتماعی -- کتابشناسی
رده‌بندی کتبی:	۱۳۹۵ ح ۲ / ۴۲ / ۷۳۳۶۸
رده‌بندی یوئی:	۰۱۶/۳۹۸۲۹۵۵۴۲
شماره کتابشناسی ملی:	۴۲۱۸۳۴۲

Email: taliya.pub@gmail.com

تلفن: ۲۲۸۱۹۱۲۹ - ۲۱ و ۹۸ و ۰۹۱۲۶۰۷۲

کتابشناسی توصیفی آداب و رسوم کردستان و کرمانشاه

نویسنده: ناهید حبیبی آزاد (آرش)

چاپ اول: ۱۳۹۵

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

طراح جلد: ابراهیم حسینی

قیمت: ۱۸۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۰۱۷-۴۷-۱

این کتاب با حمایت معاونت امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به چاپ رسیده است.

فهرست مطالب

۵	مقدمه
۹	۱- کلیات: واژه‌نامه‌ها، تاریخ و جغرافیا، ایلات و عشایر
۸۱	۲- اقوام
۱۱۵	۳- ادبیات، ترانه‌ها، موسیقی
۱۶۹	۴- مراسم، جشن‌ها و آیین‌ها
۱۹۷	۵- افسانه‌ها، ضرب‌المثل‌ها و چیستان‌ها
۲۱۵	۶- معتقدات، باورها و خرافات
۲۱۹	۷- بازی‌ها
۲۲۳	۸- آداب مربوط به: خوراک و پوشاک
۲۲۵	پوشاک
۲۳۱	۹- هنر و صنایع دستی
۲۳۵	۱۰- باستان‌شناسی
۲۴۵	۱۱- سفرنامه‌ها
۲۶۵	نماینه اشخاص
۲۷۹	عکس‌ها

تقدیم به روح پاک پدرم سلیمان بیگ آرش برادرم بهرام بیگ آرش

مقدمه

کردستان مرکز یکی از کهن‌ترین ماحده‌های نژاد آریایی است، و طی قرن‌ها گذشت زمان، شاهد حوادث مهمی در تاریخ ایران و جهان بوده است. و در نخستین ادوار تشکیل دولت ماد و هخامنشی نامش مذکور است. آثار قدیم و اسناد جدید نیز همه گواه به صفات پسندیده‌ی قوم کرد است. از آنجا که برای روشن شدن بسیاری از زوایای تاریک و مبهم تاریخ کرد، تنها تحقیق در زمینه‌ی مسایل سیاسی و اجتماعی کافی نیست، از این‌رو شناخت کرد و کردستان و بخصوص تامل در گورثونی آثار فرهنگی و هنری آن، اقتضا می‌کند که مطالعه‌ای دقیق درباره‌ی فرهنگ مردم (فولکلور) این ناحیه صورت گیرد. به قول استاد پوردادوود^۱: از دین و زبان و خط و ساختمان، کشت و وسیع پروراک و پوشش و زندگی خانوادگی و رسوم و عادات و از صدها چیز دیگر فرهنگ مردم معلوم می‌گردد، نه از تاریخی که به ذکر جلوس شاهی و درگذشت وی و پیروزی یا شکست وی بسنده کند... آثاری که در این کتابشناسی معرفی می‌شوند، هر کدام به تنهایی معرف بخشی از زمینه‌های فرهنگی (آداب - سنن - جشن‌ها و اعیاد - عزاداری - بازی‌ها - موسیقی - خوراک - پوشاک و...) مردم کرمانشاه و کردستان است.

۱. فرهنگ ایران باستان، ابراهیم پوردادوود، ۱۳۲۶.

محتوا

این کتاب همچنان که از نام آن برمی آید یک کتاب مرجع اختصاصی است که جستجوگر را به سرچشمه‌های اصلی در موضوع مورد نظر راهنمایی می‌کند. به همین منظور سعی شده در آن کلیه کتاب‌ها، پایان‌نامه‌ها و مقالاتی که به نحوی با فرهنگ مردم کردستان و کرمانشاه بستگی دارد، گردآوری شود. از آن جمله مراجع مربوط به آداب و رسوم و سنن، جشن‌ها، اعیاد، عزاداری‌ها، بازی‌ها، موسیقی، خوراک، پوشاک و نظایر آن. بدین ترتیب محققان و دانش‌پژوهان و دانشجویانی که درصدد تحقیق درباره‌ی تاریخچه فرهنگی کردستان و کرمانشاه هستند، از این طریق می‌توانند به منابع کثیری دست یابند.

قدیمی‌ترین کتابی که در این مجموعه آمده است مربوط به سال ۱۳۱۳ و کهن‌ترین مجله مورد استفاده مربوط به سال ۱۳۰۶ است. در این کتابشناسی علاوه بر مدارکی که اختصاصاً و مستقیماً درباره‌ی جنبه‌های فرهنگی کردستان و کرمانشاه است، تعدادی از کتب عمومی که بخشی از آنها بدین مبحث اختصاص دارد نیز معرفی شده است.

شیوه گردآوری و تنظیم

برای تهیه این کتاب از کلیه کتابشناسی‌های عمومی و اختصاصی موجود استفاده شده، و حدود ۱۲۰ عنوان مجله بررسی و مقالات مورد نظر آنرا استخراج گردیده است. این کتاب کلاً دارای دو بخش است. بخش اول متن که شامل اطلاعات کتابشناختی کتاب‌ها، مقالات و پایان‌نامه‌ها است. بخش دوم عکس‌های مربوط به آداب و رسوم که گویای فرهنگ آن زاد و بوم است شامل می‌شود.

تنظیم متن کتاب بر مبنای موضوع است و به شرح زیر تقسیم شده است.

۱- کلیات: واژه‌نامه‌ها، تاریخ و جغرافیا، ایلات و عشایر

۲- اقوام

۳- ادبیات، ترانه‌ها و موسیقی

۴- مراسم، جشن‌ها و آیین‌ها

۵- افسانه‌ها، ضرب‌المثل‌ها و چیستان‌ها

۶- معتقدات، باورها و خرافات

۷- بازی‌ها

۸- آداب مربوط به: خوراک، پوشاک

۹- هنر و صنایع دستی

۱۰- باستان‌شناسی

۱۱- سفرنامه‌ها

۱۲- نمایه اشخاص

۱۳- عکس

ذیل هر موضوع کتاب‌ها، مقالات و پایان‌نامه‌ها، بر حسب حروف الفبای شناسه‌ی اصلی یعنی نویسنده تنظیم شده است. کلیه نام نویسندگان با فهرست مستند مشاهیر کتابخانه ملی ایران مقابله شده است. عنوان مقالات را در گیومه " " قرار داده تا از عنوان کتاب‌ها متمایز باشد. در مورد هر مدخل اطلاعات زیر داده شده است:

نام نویسنده (به اضافه تاریخ تولد و فوت در صورت موجود بودن)

نام کتاب یا مقاله یا پایان‌نامه

محل نشر

ناشر

تاریخ نشر

تعداد صفحات

یادداشت‌ها: از جمله اطلاعاتی در مورد چاپ و ویرایش‌های قبلی و غیره.

در مورد مقالات نام مجله و شماره نیز اضافه شده است.

علاوه بر مطالب بالا هر یک از مدارک دارای چکیده‌ای تالیفی است که با مطالعه‌ی آن پژوهشگر با محتوای واقعی مدرک مورد نظر آشنا می‌شود. اکثر کتاب‌ها و مقالات را شخصاً دیده و خلاصه کرده‌ام. در این راه بیشتر از مجموعه‌ی کتابخانه ملی ایران و نیز کتابخانه سازمان میراث فرهنگی کشور بهره گرفته‌ام. متأسفانه به برخی از مدارک دسترسی حاصل نشد. در مورد اینگونه مدارک ناچار به نقل مشخصات کتابشناختی بدون چکیده اکتفا نمودم. برخی از منابع را که احتمال می‌دادم دانش‌پژوهان محترم نتوانند به سادگی به دست آورند، با علامت ستاره (*) مشخص کرده‌ام، فتوکپی مقالات و بعضی از کتاب‌ها نزد گردآورنده موجود است. علاقمندان می‌توانند برای دستیابی به آن‌ها با گردآورنده تماس حاصل نمایند.

پیوست‌ها

به منظور تسهیل در امر بازیابی مدارک در کتاب نمایه‌ی اشخاص به آخر کتاب افزوده شده است.

سپاس

در پایان این مقدمه فرصتی دارم تا احساس حق‌شناسی و احترام خود را به حضور استاد و نویسنده گرانمایه آقای عبدالله عبداللہی فرد تقدیم دارم. و از همکار ارجمندم خانم عاطفه عطرجی که تسهیلات لازم را برای تدوین این مجموعه فراهم آورد و مرا مدیون لطف خود ساختند، سپاسگزاری کنم.

آرزومندم که کوشش بنیان‌بانی را در تهیه این مجموعه با نظر بزرگواری نگریسته و خطاها و لغزش‌ها را عنایت فرمایند.

ناہید حبیبی آزاد (آرش) ۱۳۹۴